

Присуството на рускиот претседател Владимир Путин на неодамнешната Конференција за енергетика во Загреб, неполн месец по посетата на американскиот претседател Џорџ Буш на Тирана, зборува за жестока битка на двете супер сили за интересни сфери во регионот на Западен Балкан, каде разликите околу решавањето на косовскиот проблем не се единствениот камен на сонување.

Наспроти искажаните определби енергетиката никако да не смее да му служи на остварувањето политички цели, зависноста на балканските држави од руската нафта и природен гас ги присилува на преразгледување на нивните досегашни неповолни политички односи и соработка со Москва.

Навлегувањето на рускиот капитал во Србија и во Црна Гора, со кои Руската Федерација има традиционално добри односи и соработка наидува на пречки во Хрватска и во Македонија, кои во интерес на влегувањето во НАТО и во ЕУ како да забораваја дека енергетската зависност на Европа од најголемиот светски производител на нафта и на природен гас ќе има огромно влијание и врз идната констелација на геостратежиските позиции и политиката воопшто.



Пишува: Драги ИВАНОВСКИ



АДМИНИСТРАТИВНИ ПРЕЧКИ ЗА НОВИ ПУМПИ

РУСИЈА СЕ ВРАЌА

Мошне брзото доаѓање на рускиот претседател Владимир Путин на енергетскиот Самит во Загреб, на кој присуствуваа повеќе држави од Западен Балкан, меѓу кои и Македонија, во време кога сè уште се анализираат ефектите од посетата на американскиот претседател Џорџ Буш на Тирана, го свртува вниманието на одделни аналитичари на меѓународните односи, кои подетално ги набљудуваат и оценуваат постапките на двете супер сили - САД и Руската Федерација, кои во последно време ги заладија досегашните партнерски односи кои преминуваат во жестока борба за интересни сфери.

Владимир Путин имаше големо оправдување да се појави на енергетскиот самит во Загреб, со оглед на агендата на средбата на која беа разгледани аспектите на снабдувањето на земјите од регионот со нафта и со природен гас и за големите проекти за изградба на гасоводи и нафтоводи, кои поминуваат низ овие земји, со кои овие енергенци се пренесуваат кон Европа. Имено, прифаќањето на поканата на хрватскиот претседател Стипе Месиќ, упатена до Владимир Путин, беше мотивирано со потребата и за завршување на преговорите за изградба на нафтоводот "Дружба-Адрија", низ кој треба да се транспортираат руската нафта и гас од Црно Море до терминалите на хрватскиот остров Крк и понатаму кон Европа, но и за други подолгорочни цели и намери. Во оваа смисла, севкупниот настап на Владимир Путин имаше цел да им покаже на балканските држави дека нив-

ниот натамошен економски развој ќе зависи од увозот на руската нафта и природен гас, но и да го изрази незадоволството од односот на одделни држави кон руските компании кои го почнаа бизнисот во овие земји. Инаку, на Самитот беше прифатена определбата дека енергетиката никако не смее да му служи на остварувањето на политичките цели, но се чини дека токму тоа се случи.

САД СО ПОЛИТИКА, РУСИЈА СО ЕКОНОМИЈА!

Според извесни оценки, се работи за нов геостратежиски настап на руската дипломатија на Балканот по консолидацијата на Руската Федерација на внатрешен план и зголемувањето на нејзиното влијание врз светските настани. При тоа се чини дека наспроти изразеното политичко ангажирање на САД и на западните сојузници во овој дел од европскиот југ во процесите на дисолуција на југословенската федерација, а подоцна и во нивната системска транзиција и рестројување кон НАТО и кон ЕУ, руската надворешна политика настојува да се врати на Балканот со стратешко настапување и инвестирање на рускиот капитал во енергетските капацитети, низ кои ќе се извезуваат руската нафта и гас, а делумно и преку инвестиции во туризмот и во други дејности. Да потсетиме, во неодамнешното излагање рускиот министер за надворешни работи, Сергеј Лавров, во руска-

та Дума рече дека тие направиле сеопфатна анализа на севкупниот настап и однесување на руската надворешна политика по Втората светска војна, а особено по прашањата за формирање на државата Израел, за проблемот со Кореја и сл. за да каже дека Москва нема да дозволи Косово да добие независност без согласноста на Србија и дека таквиот преседан во меѓународното право можат да го следат и многу други невралгични подрачја во светот.

Тоа значи дека Москва, условно речено, по порастот на акциите на нејзината вкупна меѓународна позиција од една страна сака да ги зацврсти разнишаните односи на пријателство со Србија по неславната одисеја на Слободан Милошевиќ, кој пред заканата за странска воена интервенција едно време форсираше невозможна солуција со влегување на тогашната скратена Југо-

"ИНА", но засега на рускиот капитал во оваа држава му одело лошо. За ова станало збор и на средбата меѓу Месиќ и Путин во Загреб. За истата работа на средбата зборувале и претседателите Владимир Путин и Бранко Црвенковски, кога од руска страна е изразено незадоволство од остварувањето на плановите за изградба на бензински пумпи на "Лукоил" во Македонија.

Со еден збор, Русите доаѓаат на Балканот со своите огромни енергетски ресурси и тоа го оправдуваат со обезбедувањето долгорочна енергетска безбедност и пристапни цени за нивната нафта и природен гас, како и со инвестициите на добиениот капитал од продажбата на нафта и гас, кои бележат рекордно високи цени, кои би биле користени за изградба на нафтови и гасоводи, како и купување домашни фирми од други дејности.

значително би можела да го надмине недостатокот од електрична енергија, со тоа што постојните капацитети РЕК "Битола", ТЕЦ "Неготино", ТЕЦ "Осломеј" и хидроцентралите да произведуваат енергија, која претежно ќе се користи во процесот на производство, а не за загревање на домаќинствата, што може да се прави со користење на значително поевтиниот природен гас.

Но, во оваа смисла мора да се води сметка и за нивото на политичките односи со Руската Федерација, која не е задоволна од сè она што се случувало во таа насока. Се поставува прашањето дали нашата надворешна политика е доволно флексибилна во одржувањето на балансот во односите со супер силите или, пак, ќе остане во подредена улога кон американските стратески интереси, во кои независноста на Косово има значајно место и треба да послужи како доказ за успешноста на политиката на интервенционизмот на САД на Балканот.

Додека ние и натаму велíme дека се согласуваме со планот на Марти Ахтисари за давање условна независност на Косово, хрватскиот претседател Стипе Месиќ изјавува дека косовскиот проблем најдобро би било да се реши со преговори меѓу Приштина и Белград, а дали планот на Марти Ахтисари е најдобриот пат да се реши тоа прашање, еден ден ќе се прават анализи! Но, во секој случај тој проблем мора да се реши! А ние мораме да признаеме дека наспроти тоа Хрватска се означува како далеку поуспешен кандидат од нас за влез во НАТО и во Европската унија!

Во моментот на европскиот југ се одвиваат значајни престојувања во политичките констелации, кои треба да бидат предмет на анализа на нашата надворешна политика за да не западнеме во стапиците на сценарија и игри, кои ќе бидат мошне неповолни по иднината на државата. Ние како држава мораме да водиме сметка за најновата руска пенетрација во Балканот. Тука се планира изградба на нови проекти за гасоводи и нафтови, а проектот АМБО за пренос на нафта од Бургас до Валона сè уште не може да почне поради незатворената финансиска конструкција во која недостасувале околу 300 милиони долари. Во исто време, во соседна Грција се привршува нафтоводот Бургас-Александрополис, во Бугарија се зборува за нов нафтовод кој ќе оди кон Србија и натаму кон Европа, а ние ќе останеме повторно во ситуација да нè уценуваат со политички отстапки за да ја добиеме потребната енергија.

Се поставува и прашањето дали со нашата позната политичка инертност би можеле да го загориме проектот за изградба на гасна електроцентрала во Скопје, со помош на рускиот капитал кој на големо влегува на Балканот?

НА БАЛКАНОТ!



ДАЛИ ГИ РЕШИЈА ПРОБЛЕМИТЕ ВО ЕКОНОМСКАТА СОРАБОТКА?

славија (Србија и Црна Гора) во заедница со Руската Федерација! Тие сентименти остануваат и до денес, па така во Србија непречено влегува рускиот капитал, со купување фирми или со инвестиции во нафтениот бизнис, во кој предничи државната фирма "Лукоил". Во Црна Гора, пак, интензивно се купуваат туристички објекти и градежно земјиште на кои ќе се градат луксузни хотели. Но, тој стратески настап далеку послабо се остварува во Хрватска и во Македонија, каде рускиот капитал наидува на административни пречки. Во Хрватска "Лукоил" има намера да ја купи најголемата нафтена индустрија

МАКЕДОНИЈА И РУСКАТА ЕНЕРГИЈА

Нашата држава, исто така, е зависна од снабдувањето со руска нафта и природен гас, за што разговараа претседателите Путин и Црвенковски во Загреб. Русија изразила подготвеност да помогне во процесот на целосна гасификација на Република Македонија. Станало збор и за планираната изградба на првата гасна електроцентрала во Скопје со странски инвестиции. Тоа се особено важни проекти за натамошниот развој на нашата држава, која на таков начин